

Для того щоб впроваджувати ідеї рефлексійного підходу та автономії, необхідно усвідомлювати рівень сформованості навчально-стратегічної компетенції студентів, що вивчають німецьку мову як ІМ2, тобто визначити стратегії, якими володіють студенти. Так як студенти вивчають вже другу іноземну мову, то частина стратегій оволодіння іноземною мовою повинна вже бути сформована, до того ж деякими стратегіями вони можуть володіти, але використовувати їх несвідомо. Це можуть бути елементарні стратегії вивчення мови: непрямі чи метакогнітивні стратегії (афективні, соціальні та ті, що регулюють процес навчання), прямі або когнітивні (що стимулюють запам'ятовування і полегшують засвоєння мовних явищ), а також стратегії використання іноземної мови або компенсаторні стратегії, що допомагають тому, хто навчається, компенсувати в процесі спілкування недоліки власних знань та умінь.

Отже, важливою складовою формування професійно спрямованої рецептивної граматичної компетенції є врахування попередніх знань з ІМ1 та РМ. Необхідно розвивати навички позитивного переносу, а також запобігання інтерференції. Зрозуміло, що вивчати ІМ2 студенти починають з різним рівнем граматичних знань та сформованості навчальних умінь, але ці знання не потрібно ігнорувати, а навпаки, розвивати і активно використовувати в навчальному процесі. Подальшого розвитку набуває визначення стратегій, якими повинен був володіти студент, вивчаючи англійську мову як першу іноземну, а потім визначення, за допомогою тестування, рівня сформованості навчально-стратегічної компетенції (які стратегії сформовані, які потребують вдосконалення, які необхідно сформулювати). Це необхідно для визначення цілей та завдань, а в подальшому для розробки комплексу вправ для формування рецептивної граматичної компетенції майбутніх учителів.

Література

1. Дикань В. С. Рефлексивный подход в теории и практике подготовки будущих педагогов в университетах США (педагогический аспект): Дис. ... канд. пед. наук. 13.00.04. – Симферополь, 1999. – 243 с.
2. Карасва Т. В. Ставлення викладачів та студентів до автономії у процесі навчання англійської мови // Іноземні мови. – 2005. – № 1. – С. 36-38.
3. Олійник Т. О. Зміст стратегічної компетенції в оволодінні німецькою мовою учнів загальноосвітніх шкіл // Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія». – Вид. Центр КНЛУ, 2002. – Вип. 5. – С. 266-272.
4. Реутов Н. И. Методика обучения языковому материалу немецкого языка как второго иностранного на базе английского на начальном этапе (в аспекте говорения): Дис. ... канд. пед. наук.: 13.00.02. – К., 1986. – 222 с.
5. Савицька Т. В. Рефлексивна модель навчання майбутніх учителів іноземних мов професійно орієнтованого аудіювання) // Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія». – Вид. Центр КНЛУ, 2003. – Вип. 6. – С. 23-31.
6. Соловова Е. Н. Методическая подготовка и переподготовка учителя иностранного языка: интегративно-рефлексивный подход. Монография. – М.: ГЛЮССА – ПРЕСС, 2004. – 336 с.
7. Соломатов К. И. Методика профессионально направленного обучения иностранному языку как педагогической специальности. – Куйбышев, 1984. – 94 с.
8. Щепилова А. В. Проблемы преподавания второго иностранного языка и вопросы подготовки педагогических кадров // Иностранные языки в школе. – 2000. – № 6. – С. 15-22.

Масицька Т. С., Васейко Ю. С.

ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ВИЯВ АДРЕСАТНОЇ СИНТАКСЕМИ (НА МАТЕРІАЛІ ПЕОЗІЙ ЛЕСІ УКРАЇНКИ)

Постановка проблеми. У сучасному мовознавстві питання, пов'язані з вивченням і функціонуванням семантико-синтаксичних одиниць займають особливе місце. Їх дослідження є актуальним у проблематиці мовознавчих студій, оскільки воно проєктовано на вивчення тих явищ мовної системи, які виявляють її послідовний розвиток. Питання функціональних особливостей адресатної синтаксеми неодноразово розглядалися у мовознавстві, зокрема, проблематику цих одиниць досліджували, насамперед, у їх функціональному вияві [1; 2; 3; 5; 7; 6; 8; 9; 11], однак і сьогодні існує проблема виділення і детального аналізу адресатної синтаксеми та виявленні її особливостей. Тому для вдосконалення семантико-синтаксичних значень досліджуваної одиниці її вивчення надалі залишається *актуальними*, оскільки потребує подальшого розгляду і опису всіх функціональних виявів.

Метою нашого дослідження є аналіз функціональних особливостей адресатних синтаксем, виявлення усіх можливих типів дієслівних предикатів, з якими поєднується досліджувана синтаксема. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі *завдання*: 1) розглянути типи дієслівних предикатів, з якими поєднується адресатна синтаксема; 2) виявити контекстуальні особливості функціонування адресатної синтаксеми. Основна увага спрямована на реченнєві конструкції, у яких представлений експліцитний вияв адресатної синтаксеми.

Як вважає М. В. Мірченко, фактично в українській новітній граматиці зосереджено увагу на семантико-синтаксичному рівні речення, елементарну структуру якого моделює предикат і зумовлені його валентністю аргументи, що позначають реальні предмети, а не опредмечені ознаки, дії тощо [49, с. 105]. Семантико-синтаксична структура речення окреслюється категоріями суб'єкта, предиката, об'єкта, адресата, інструментала та локатива. У сучасній українській мові рівневий характер надкатегорій, підкатегорій і категорій відображає внутрішню взаємодію категорій синтаксичних, а також виявляє взаємодію синтаксичних і несинтаксичних категорій у реченні [6, с. 77].

Мінімальна синтаксична одиниця – компонент речення або словосполучення, що виділяється на основі синтаксичного зв'язку (формально-синтаксичний компонент) чи семантико-синтаксичного відношення (семантико-синтаксичний компонент) [2, с. 10]. Семантико-синтаксичні одиниці в ієрархічному плані посідають неоднакові місце. Субстанціальні синтаксеми як підпорядковані предикатам компоненти в семантичне елементарних простих реченнях поділяються на ряд різновидів. Це синтаксеми суб'єктна, об'єктна, адресатна, інструментальна і локативна [2, с. 258; 4, с. 40-43].

У семантико-синтаксичній структурі речення центральне місце займають суб'єктна і об'єктна синтаксеми, адресатна синтаксема займає проміжну позицію, периферійна позиція належить локативній та інструментальній синтаксемам. У системі мови закріпилося відповідне місце адресатного субстанціального компонента. Як

правило, він стоїть після дієслівного предиката. Наявність певної правобічної іменникової синтаксеми залежить від валентності дієслівного предиката [4, с. 62].

Адресатна синтаксема поєднується переважно з предикатами відповідної семантики, а саме з предикатами, що позначають процес «писання» (опорний предикат «писати») та з предикатами, які позначають процес «давання» (опорний предикат «дати»).

Дієслівні предикати із семантичним значенням «писати», «дати» сполучаються з об'єктною та адресатною синтаксемами. Об'єктна синтаксема вживається у знахідному відмінку, адресатна – у давальному. Залежні від предикатів іменники адресатної семантики звичайно поширюються здебільшого на назви осіб. У функції адресата втілена семантико-синтаксична природа давального відмінка.

Порівняно з категоріями суб'єктності та об'єктності категорії адресатності властива менша семантична і морфологічна розгалуженість. Адресатна синтаксема закріплена тільки за предикатами дії і вказує на особу, на користь або на шкоду якої відбувається дія. Вона характеризується незначною кількістю морфологічних варіантів. Семантичне варіювання адресатної синтаксеми зводиться до наявності певних значеннєвих відтінків у морфологічних варіантах [2, с. 124].

У поетичних творах Лесі Українки адресатна синтаксема функціонує переважно у двох виявах. Перший вияв функціонує у таких семантичних значеннях: 1) власна назва конкретної особи, напр.: *Така потрібна жертва Артеміді, Щоб Іфігенія жила в сій стороні* (П, с. 173); *Зібрав співець оті квітки ... і положив на ранню могилу Вродливій Беатріче Портінарі* (П, с. 183); 2) загальна назва особи, напр.: *... не тільки на гробі Складались поетам вінки* (П, с. 178); *Мій батько й мати ворогам корились* (І, с. 136); *Король слав поетам-співцям нагороду* (П, с. 178); *Він чесно поляже, Товаришам скаже* (П, с. 165); 3) абстрактна назва, напр.: *Проси, щоб мир твоєї душі послав він* (І, с. 134); *... Спускалась додолу з найвищого трону Поетовій мрії служить* (П, с. 179); 4) предметна назва, напр.: *– Королівно, ясна панно, стану вашому належить багрянниця і корона, а не ся буденна одіж* (І, с. 266); 5) назва родинної приналежності, напр.: *І цебетала дівчинка мала (татусеві) «Ку-ку, ку-ку, а де ти?»* (І, с. 60); *Співа тую пісню дружині дружина* (І, с. 128); 6) національна приналежність, напр.: *... фараони ... платили за неї безумні гроші арабам* (П, с. 216); 7) міфологічна назва, напр.: *Даремне хотіла я арфу свою почити на вітах плакучих смітної верби і дати велику присягу (богині)* (П, с. 148).

Особливістю другого вияву адресатної синтаксеми є те, що вона виражена переважно особовими займенниками: *мені, тобі, йому, їй* та ін., та зворотним займенником *собі*, напр.: 1) займенник «мені», напр.: *Він подає свій меч (мені)* (І, с. 140); *І принесе мені луну розмови Від мого дуба лобого з дїброви* (І, с. 229); *... але безумнії джаври заплатять (мені) безумні гроші* (П, с. 215); 2) займенник «тобі», напр.: *Ти не наші, але вірними будуть тобі* *На чужині ізраїльські люде* (П, с. 146); *Я дам тобі тишині дарунки, забудеш недолу свою* (П, с. 147); 3) займенник «їй», «їм», напр.: *Чи не здається їм, що принесуть з собою* (П, с. 181); *Терни невидимії їй все тіло поранили, мзмили* (І, с. 280); 4) займенники «йому», напр.: *... люд заступив йому путь* (П, с. 214); *... хто приніс йому хліба, хто риби, вина та олії* (П, с. 217); *... джаври безумні гроші безумні йому заплатили на мертву царицю* (П, с. 216); 5) займенник «собі», напр.: *Для інших і доля, і щастя хай буде, собі я бажая не сну, а життя* (І, с. 78); *Що Господь сам обрав за святиню собі, Те довіку святинею буде* (П, с. 146); *А хто вріже гілку, заграє в сопілку, То той собі в серце пустить калинову стрілку* (І, с. 272); 6) займенник «тому», напр.: *А хто вріже глибоченько, тому застіває* (І, с. 272); 7) займенник «нам», напр.: *Ти, Прометей, спадок нам покинув* (П, с. 172); 8) займенник «нікому», напр.: *Я не скажу нікому слів таємних* (І, с. 271); 9) займенник «вам», напр.: *– Королівно, ясна панно, тяжко буде вам дивитись, як мене ховати будуть простим звичаєм непишино* (І, с. 267).

За нашими спостереженнями адресатна синтаксема у досліджуваних творах є досить поширеною. З наведених прикладів видно, що у більшості речень адресатна синтаксема виражається давальним відмінком. Однак, як вважає І. Р. Вихованець, у граматичній системі сучасної української мови відбуваються зміни у співвідношенні синтетичних і аналітичних форм для вираження адресатної функції. Ці зміни стосуються тут напівпериферійної (нецентральної-непериферійної) позиції речення. Наприклад, прийменник *для* з родовим пересувається з детермінантної (периферійної) позиції речення в нецентральну-непериферійну позицію, перетворюючись на функціональний еквівалент давального відмінка адресата, пор.: *Дівчина понесла для матері квіти і Дівчина понесла матері квіти*. Прийменник *для* з родовим відмінком, крім вираження функції адресата дії, вносить у конструкцію додатковий значеннєвий відтінок призначення. Проте, незважаючи на використання в напівпериферійній позиції речення прийменниково-відмінкових форм, у значенні адресата дії в сучасній українській мові домінує давальний безприйменниковий відмінок [2, с. 126]. Таке вираження адресатної синтаксеми у творах Лесі Українки досить обмежене, напр.: *... я дочка Прометея – і милосердя для себе не буду я в тебе благи!* (І, с. 285); *Що ти здобув для нас від задрісних олімпійців* (П, с. 172); *... і незчулись, як більше від нього взяли, ніж для нього принесли* (П, с. 217).

Л. Теньєра зазначає, що адресат входить до трьохактантних структур [10, с. 275]. За нашими спостереженнями, в сучасній українській мові адресатна синтаксема активно функціонує у реченнєвих конструкціях такого типу: «С + Пд + О + Ад»; «С + Пд + Ад + О + Ізд»; «С + Пд + О + Ад + Л1 + Л2 + Л3»; «С + Пд + О + Ад + Ізп + Л1 + Л2 + Л3»¹.

У реченнєвій моделі типу «С + Пд + О + Ад» предикат валентно пов'язаний із правобічним об'єктом і адресатом. Семантика таких дієслівних предикатів передбачає значення передачі певного предмета, напр.: *видавати, видати, виділити, виділяти, віддарувати, віддати, вручати, вручити, давати, дарити, дарувати, дати, завадати, завдати, задарити, задарувати, задарувати, задарувати, заповідати, заповісти, здарувати, здавати, нагороджувати, нагородити, надарити, надарувати, надаряти, недодавати, недодати, обдавати, обдарити, обдаровувати, обдаряти, передавати, передарувати, передарувати, передати, повіддавати, подати, понадавати, понадаровувати, понадарувати, попередити, роздарити, роздаровувати, роздати, ударувати і под.* [59]. Леся Українка активно вживає такі предикати дії у віршах, напр.: *Дую тобі сей меч, дарма що ти не сильна* (І, с. 140); *Та порушити рукою не дають мені кайдани* (П, с. 163); *Я дам тобі притулок*

затишній, обороню від люті негоди (I, с. 228); Хто дасть моїм очам потоки сліз? (I, с. 287); Ох, чому і за віщо так марне загинула сила, що братам додавала одваги і певності в бою? (II, с. 197). До цієї конструкції слід також віднести такі предикати: адресувати, висилати, виплатити, виплачувати, відплатити, відплачувати, вислати, довірити, недоплатити, обділити, обділяти, вивплатувати, передоручати, понагороджувати, присвячувати, присвячувати, продавати, продати, пропонувати, розіслати, розсилати [59], напр.:... Нагадає тобі михоліття, Нагада тобі тугу пекучу (II, с. 155); Думки навіває мені тепер Чорнеє море (II, с. 158); Як же за нього я маю віддячити вам? (II, с. 158). Ці предикати є менш уживаними. У розглядуваній конструкції суб'єкт і адресат найчастіше виражені особами, а об'єкт має предметне значення.

Реченнєву конструкцію «С + Пд + Ад + О + Изд» формують суб'єкт, та правобічний адресат, об'єкт та інструменталь. Цю конструкцію переважно наповнюють дієслівні предикати із семантикою «писання». До предикатів дії із семантикою «писання» належать такі дієслова: вписати, виписувати, відписати, відписувати, вписати, вписувати, дописати, дописувати, надписати, надписувати, написати, обписати, обписувати, описати, описувати, перезаписати, перезаписувати, переписати, переписувати, писати, підписати, підписувати, повідписувати, повписувати, позаписувати, понаписувати, понадписувати, попереписати, попереписувати, пообписати, пообписувати, поописати, поописувати, попідписати, попідписувати, пописати, пописувати, прописати, прописувати, розписати, розписувати, списувати [7] та ін. Таких конструкцій не виявлено. Особливість цих речень полягає в тому, що переважно у них не вживаються правобічні синтаксеми, напр.: писати (кому?) // (чим?) – сестрі, подрузі // олівцем, ручкою і под. Використання інструментальної синтаксеми досить обмежене таких конструкціях.

Реченнєву конструкцію «С + Пд + О + Ад + ЛП + Л2 + Л3» складають такі семантико-синтаксичні компоненти: суб'єкт, дієслівний предикат на позначення дії, правобічні компоненти: об'єкт, адресат і локатив, який диференціюється на початковий пункт руху, шлях руху і кінцевий пункт руху, напр.: Повернися у свою країну, понеси їй звістку благодатну (I, с. 234); ... тим-то до неї горнулись мої всі малята сльози свої їй несли (I, с. 285); Хоч би мені вітри принесли звістку (II, с. 171).

Особливість цієї конструкції полягає в тому, що ядром речення виступає предикат із семантичним значенням «нести». Необхідно відмітити, що у цих конструкціях адресатна синтаксема займає імпліцитну позицію, тобто її семантика встановлюється із контексту, напр.: В гаю святому у ніч Артемідину жертву таємну приносили ми (II, с. 169) – В гаю святому у ніч Артемідину жертву таємну приносили ми (богам) (II, с. 169).

Реченнєву конструкцію «С + Пд + О + Ад + Изп + ЛП + Л2 + Л3» формують суб'єкт, дієслівний предикат та правобічні компоненти: об'єкт, адресат, локатив, який диференціюється на початковий пункт руху, шлях руху і кінцевий пункт руху та інструменталь, що позначає засіб пересування. У цих реченнях предикат має семантичне значення перевезення певного предмета. Семивалентні полівалентні предикати позначають переміщення певного об'єкта суб'єктом, напр.: везти, ввозити, везти, вивезти, вивозити, відвезти, вивозити, відекспортувати, відекспортувати, відімпортувати, відімпортувати, відправити, відправляти, відтранспортувати, відтранс-портувати, доекспортувати, доекспортувати, доімпортувати, доставити, доставляти, дотранспортувати, дотранспортувати, завезти, завозити, звезти, звозити, заекспортувати, заекспортувати, затранспортувати, затранспортувати, експортувати, імпортувати, навезти, навозити, надвезти, надвозити, назвезти, назвозити, перевезти, перевозити, передоставити, передоставляти, реекспортувати, реекспортувати, переімпортувати, переімпортувати, переміщати, переміщувати, перетранспортувати, перетранспортувати, переправити, переправляти, повідвозити, повивозити, повозити, подоставляти, позавозити, позвозити, поекспортувати, поекспортувати, поперевозити, потранспортувати, потранспортувати, привезти, привозити тощо [7]. Конструкції такого типу авторка вживає обмежено. Відсутні правобічні семантико-синтаксичні компоненти речення можна встановити із досліджуваного тексту. Вживання семивалентних предикатів у поезіях Лесі Українки обмежене, напр.: ... можна й те дістати, що ти з Італії привіз? (нам) (II, с. 215); З краю далекого, з краю незнаного Нам Артеміда її привезла (II, с. 169). У функції суб'єкта дії також можливе використання іменників-назв предметів. У досліджуваних творах це не виявлено. Суб'єктна синтаксема, зумовлена семантико-синтаксичною валентністю названих вище предикатів, функціонує у формально-синтаксичній позиції підмета і виражена називним відмінком.

Висновки. Властивістю адресатної синтаксеми у семантично елементарному простому реченні виступає те, що ця синтаксема має стосуватися елементарного значення і ґрунтуватись на первинному для неї лексичному наповненні. Зокрема, адресатна синтаксема виражається іменниками – назвами конкретних предметів. Адресатна синтаксема підпорядковується лише предикатам дії. Предикат – центральний компонент семантико-синтаксичної структури речення, впливає на семантичний вияв адресатної синтаксеми. У граматичній системі сучасної української мови основним морфологічним варіантом адресатної синтаксеми виступає давальний відмінок. Ядро іменникової лексики у давального відмінка формується з назв осіб. Адресатна синтаксема як компонент семантико-синтаксичної структури речення визначається сукупністю диференційних семантико-синтаксичних ознак і валентно пов'язана з предикатами дії.

Література

1. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: Підручник.– К.: Либідь, 1993. – 368 с.
2. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К.: Наук. думка, 1992. – 224 с.
3. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис: монографія. – Донецьк, 2001. – 662 с.
4. Масицька Т. Є. Граматична структура дієслівної валентності. – Луцьк: Вид-во ВДУ, 1998. – 208 с.
5. Масицька Т. Є., Пасічник І. А. Категорія адресатності у семантико-синтаксичній структурі речення // Функціональна лінгвістика. Язык. Культура. Общество. Мат-лы конференції. – Симферополь, 2000. – С. 221-224.
6. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій: монографія. – Луцьк: Ред.-вид. від. «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2001. – 340 с.
7. Словник української мови: в 11-ти томах.– К.: Наук. думка, 1970-1980.
8. Пац Л. І. Функціонально-семантичне поле адресатності в сучасній українській мові: Автореф. дис... канд. філол. наук. – Горлівка, 1998.

9. Пац Л. І. Семантична структура адресатних дієслів // Функціонально-когнітивні вияви граматичних структур: Зб. наук. праць.– К., 1998. – С. 101-110.

10. Теньер Л. Основы структурного синтаксиса. – М.: Прогресс, 1988.– 654 с.

11. Шумихина В. В. Адресат и его характеристика в эмоционально-оценочных высказываниях: лингвокультурологический аспект: На материале английского и немецкого языков: Автореф. дис. ... канд. филол. наук. – М., 2005.

Джерела дослідження

І. Українка Леся. Зібрання творів у 12-ти томах. – Т. 1. – К.: Наук. думка, 1975. – 447 с.

ІІ. Українка Леся. Поезії. Поеми. – К.: Дніпро, 1989. – 501 с.

Примечания

¹*P_o* – дієслівний предикат, *S* – суб'єкт, *O* – об'єкт, *A_o* – адресат, *I_m* – інструменталь (засіб пересування), *I_{so}* – інструменталь (засіб дії), *L* – локатив.

Махачашвілі Р. К.

ЛІНГВОФІЛОСОФСЬКІ ВИМІРИ ТЕХНОСФЕРИ СУЧАСНОГО БУТТЯ (НА МАТЕРІАЛІ ІННОВАЦІЙ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

На межі ХХ-ХХІ століть наука набуває статусу винятково ефективного і динамічного інструментарію людської діяльності, що детермінує інтерес учених до прагматичних аспектів і проблем теорії пізнання з метою підвищення ефективності наукової роботи – традиційними класичними засобами і на основі інноваційних систем штучного інтелекту [2; 17]. Спостереження за розвитком підмов науки і техніки, опис нових засобів означування у відповідних терміносистемах, укладання і поповнення різногалузевих термінологічних словників – одне з головних завдань лінгвістики і лексикографії в галузі термінології [3, с. 1].

На початку нового тисячоліття спостерігаються глобальні соціально-економічні зміни в житті людства. Науково-технічний прогрес набув рис інформаційної революції [4]. На очах сучасного покоління відбувається зсув «епіцентру» життя світового суспільства з реального світу в реальність умовну, «віртуальну», створену за допомогою комп'ютерної техніки. Це, за зауваженнями дослідників, сприяє процесам «глобалізації» та всесвітньої інтеграції [8; 10; 16], що, в свою чергу, призводить до зміцнення позиції англійської мови як мови інтернаціональної комунікації.

«Техносфера» сучасного буття представляє собою комплексну, інтегровану, багатовимірну сутність і являє об'єкт дослідження майже всіх галузей сучасної гуманітарної науки (філософії, психології, соціології, культурології, тощо) [11; 12; 13; 15]. Слід зазначити також, що особливо бурхливого розвитку в умовах сучасного етапу інформаційної революції набуває та сфера лексичних новоутворень англійської мови, яка безпосередньо співвідноситься з науково-технічним прогресом, тобто так звана *комп'ютерна термінологіка*.

Крім того, маємо зауважити, що на даному етапі розвитку лінгвістичної науки безпосередньо в сфері лексичних інновацій галузі новітніх технологій дослідження проводяться здебільшого в лексикографічному, прикладному аспекті. У той час як поза фокусом вивчення залишається специфічна сутність комп'ютерної сфери як мовного феномену, яка, за результатами наших спостережень, має бути актуалізована саме з огляду на термінологічну природу загалу лексичних інновацій в наданій галузі. Безпосередньою метою представленого дослідження є висвітлення актуальних лінгвофілософських вимірів техносфери сучасного буття.

Комплексне позиціонування сфери новітніх технологій у координатах як лінгвальних, так і на філософських параметрів дозволяє, на нашу думку, більш повною мірою вивчити природу техносфери. Слід наголосити, що в межах даної роботи ми маємо спиратися на найбільш синкретичне трактування поняття «*філософський*», а саме – «такий, що поєднує в собі онтологічні (зокрема – часо-просторові), антропологічні та гносеологічні параметри». Зазначений підхід дозволить нам розглянути буттєві аспекти технодійсності в їх лексико-семантичному висвітленні, дослідити її екзистенціальність (тобто вивчити параметри буття людини в техносфері), проаналізувати лінгвальну актуалізацію антропоцентричності технократичного буття.

Більш того, техносфера як така (багатовимірною, складноорганізована, динамічна система) являє собою своєрідний «полігон» мовної актуалізації буття. Тобто, мовна (лексико-семантична) репрезентація технократичної реальності існує в межах досяжності людського розуму, а отже, підлягає безпосередній перцепції та осмисленню (на відміну від «некомп'ютерної» дійсності, лінгвальний онтогенез якої може бути лише з великим ступенем умовності реконструйованим лінгвістичними методами).

Дослідження спирається на міждисциплінарний підхід до вивчення мовних явищ. Зокрема, в роботі поєднуються сучасні лінгвістичні теорії термінології, неології та словотвору з лінгвофілософськими, зокрема з антропоцентричними поглядами на систему мови. Зауважимо, що представлена наукова праця базується на вихідному положенні про термінологічну природу комп'ютерних лексичних інновацій англійської мови, яка детермінує комплексну багаторівневу взаємодію мовних (лексикалізованих), онтологічних та антропологічних параметрів техносфери сучасного буття. В процесі дослідження упроваджено методик *антросферичної* та *соціосферичної* парадигматичної систематизації комп'ютерної термінологіки англійської мови.

В останні десятиріччя ХХ-го століття завдяки розвитку новітніх технологій спостерігається становлення специфічної буттєвої сутності – так званої віртуальної реальності. Наголосимо, що однією з основних проблем щодо рефлексії відносно зазначеного «видобуття» виявляється питання онтологічного статусу віртуальної дійсності [5, с. 14]. Цей специфічний вид буття має тенденцію синтезувати властивості інших видів та форм буття. Так, наприклад, віртуальній реальності притаманні деякі параметри об'єктивно-ідеального буття, оскільки вважається, що її (віртуальної дійсності) актуальне існування можливе лише завдяки комп'ютерним системам, в яких закони логіки відіграють першочинну роль. Разом з тим, віртуальній реальності притаманні властивості суб'єктивно-ідеального, оскільки її параметри можуть змінюватись за власним бажанням суб'єкта. Поряд з властивостями ідеального буття у віртуальній реальності відтворюються і певні показники буття матеріального, зокрема потенція впливу на органи почуття [1, с. 41].

Перш ніж перейти до аналізу безпосередньо сутнісних лінгво-онтологічних параметрів техногенної дійсності нам вбачається необхідним розглянути основоположні визначення базових категорій буття як такого.